

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.

Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvetetnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Lemberger Ármin.

Előfizetési árak

Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Olvasóinkhoz.

Ugy véljük, hogy kellemes szolgálatot teszünk lapunk olvasóinak, amidőn városunk tegnapi nagy ünnepéről már ma beszámolunk annyira, amennyire az anyag nagysága és az idő rövidsége megengedi. Kedves kötelességünknek tartjuk e helyen hálás köszönetünket kifejezni főt. Fejér Adorján zircz. cziszt. r. főgymnasiaumi tanár úrnak, aki szíves volt lapunknak gyorsírókat rendelkezésre bocsátani és a stenogrammok revíziójának fáradságos munkáját elvégezte, valamint Holländer Aladár VIII., Szücs Jenő és Holländer Jenő VI. oszt. gymn. tanulóknak, akik stenografáltak. Fáradozásuk nélkül munkánk sikertelen marad.

Végül kérjük olvasóinkat, fogadják e rendkívüli számot oly szívesen, amily örömmel mi azt elkészítettük.

A „BAJAI HIRLAP”
szerkesztősége és kiadója.

A bajai iparkiallítás megnyitása.

Ünnepi dísz uralkodik városunk utcáin. A házak fellobogóznak, ünnepi hangulat lengi át egész vaiónkat és városunk lakóssága nagy csoportokban igyekszik az állami tanítóképzőbe, hogy jelen legyen a bajai ipar ünnepén, hogy saját szemével lássa, mire képes iparunk. Az ég is derűs mosolyal kísérte a mai ünnepet, mintha maga is örülne a jobb kornak, mely hiszszük, a mai nappal felvirrad ránk.

Sokan voltak jelen a megnyitás ünnepén minden ranguak és minden rendűek. Békésen vártak a kitűzött időg, mikorra a küldöttségek megjelentek és a megnyitási ünnep megkezdődött. Ott láttuk Schmausz Endre főispán urat, Gelléri Mór kir. tan. az orsz. iparegylet igazgatóját, Szarvady Lajost a szegedi keresk.- és iparkamara elnökét, Weiner Miksa szakelnököt, Kulinyi Zsigmond titkárt, Czirfusz Ferencz kir. tan. nyug. kir. tanfelügyelőt, Perezel Miklós ny. főispánt.

A testületek megjelentek teljes számmal és pedig a városi tanács Dr. Hegedüs Aladár polgármester vezetése alatt, a huzárság és a méntelep tisztikara, a kir. járásbírósg, az adóhivatal, a főgymnasium, a tanítóképző, a városi és izr. polgári iskola tanári testületei, valamint az elemi iskolák tanítói teljes számmal. Az első kath. és az izr. nőegylet, valamint a jótékony leányegylet képviselői, a hitközségek elöljárói és iskolaszékei, a takarékpénztár, a bank és a köles. segélyző egylet igazgatói, a Casino-egylet, a kereskedelmi kaszinó, a kereskedő ifjak egylete, az önk. tűzoltók, az ipartestület és a kath. legényegyl. elnökségei, az utóbbiak zászlósan. Mindezen jelenlevők a tornacsarnok előtt az udvarban gyülekeztek, ahol pontban 10 óraker felhangzott az ipartestület dalárdistáinak ajkairól a „Hymnus” melynek elhangzása után Dr. Hegedüs Aladár polgármester úr a pódiumra föllépve, a következő beszédet mondta el:

Méltóságos Főispán Ur!

Mélyen tisztelt Közönség!

Hazafiúi őszinte érzettől áthatott mély tisztelettel üdvözlöm Méltóságodat, kedves vendégeinket és a nagyérdemű érdeklődő közönséget ezen ünnepélyes alkalommal, amidőn az érdemes ba-

jai ipartestület által rendezett helyi iparkiallítás megnyitása előtt állunk. Őszinte hazafiúi érzés hatja át lelkemet, mert szent és magasztos az az eszme, mely bennünket a kiállítás keletkezésekor lelkesített és mert meg vagyok arról győződve, hogy ezen szent és magasztos eszmenek felkarolásával, mivel szent és nemes ezelt karoltunk fel, törekvéseink és fáradozásaink sikertelenek nem maradhatnak.

Ahhoz az alapvető nagy munkához, mely a hazai ipar felvirágozását és a magyar iparos osztály érdekeinek felkarolását és ezzel szeretett hazánk közgazdasági érdekeinek előmozdítását tüzte ki nemes feladataul, ami törekvésünk, a mi fáradozásunk szintén szolgálatot egy épületkövet, a midőn a kiállítással az ipar haladásáról és versenyképességéről meggyőződést szerezni óhajtván, egyrészt a nagyközönségnek a hazai ipar föllendítése iránti melegebb érdeklődést fölkelti, másrészt iparosainkat az iparezikkek minél jobb előállítására és nemes versenyre buzdítja. (Éljénz.) A hazai ipar ezen felvirágozását czélzó ezen általános érdekek mellett, saját helyi érdekeink előmozdítása is szemünk előtt lebegett, a midőn a kiállítás eszméjével és ezen eszme megvalósításával foglalkoztunk, czelünk a helyi iparnak oly pártolást biztosítani, amelyet derék és törekvő iparosaink nem csak hogy megérdemlenek, hanem mint városunk fejlődésének és haladásának egyik biztos tényezői, tőlünk bizton el is várhatják. (Éljénz tetszés.) Ezen nemes czelünk sikerességében hálás köszönet illeti meg a magyar kereskedelmi kormányt, amely erkölcsi és anyagi támogatásával ezen kiállítás rendezését nagyban elősegítette; hálás köszönet a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Ó Nagyméltóságát, (Éljénz), aki ezen kiállítás czéljára ezen diszes helyet átengedte és ezzel a kiállítási költségek egy jelentékeny részének megtakarítását lehetővé tette hálás köszönet illeti meg Méltóságodat, a kiállítás vednökét (Zajos eljénz) azért a hazafias érzéseért és hazafias közremunkálásiért, amelylyel törekvéseinket, városunk jobb sorsán buzgólkodó nemes szívének egész melegevel minden irányban és minden téren támogatja. (Tetszés) Elismerés illeti meg az ipartestületet és a kiállítást rendező bizottságot, (Éljénz) amely a kezdettől és a kezdet nehézségeitől kezdve egész a zárkötételeig nagy buzgósággal oldotta meg nemes és nagy feladatát.

Mint a kiállítás bizottságnak elnöke örömmel adok kifejezést ezen hálás elismerésnek és amidőn újra üdvözlöm a nagyérdemű közönséget, kérem méltóságodat, kegyeskedjék vednöké tisztebelől kifolyólag a kiállítást megnyitni. (Hosszan tartó eljénz.)

Alig akart a beszéd után az eljénzés szünni, midőn a pódiumon megjelent főispánunk szeretett alakja, kit a közönség zúgó eljénzéssel fogadott és aki a polgármester szavaira a következő beszéddel válaszolt:

Mélyen tisztelt uraim és hölgyeim!

Jó lélekkel mondhatom, hogy a mióta az én sorsom az Önök sorsával össze van kötve, nem volt nemesebb, nem volt odaadóbb, nem bensőbb vágyam, mint az, hogy ezen város fejlődését, jólétének biztosítását tölem telhetőleg minden ténnyemmel és minden téren előmozdítani tudjam. (Helyeslés) Most is ezen törekvésemnek köszönhetem azon diszes állást, a melyet emnek szántak, köszönhetem azt, hogy ma a munka ünnepét ülhetem a legnemesebb szó szerinti értelemben, a melyet elképzelni tudunk és a mely téren, a mióta Baja városa létezik, még ennél szebb napra nem virradt fel ez a város. Mélyen tisztelt Uraim és Hölgyeim! nem a csüggedés, nem az aggodalom képes bennünket visszas helyzetünkből egy jobb jövőre vezetni, hanem a becsületes munka, az odaadó törekvés és az intelligencia, a mely kell, hogy hazafias érzelmeinkhez esatlakozva kiragadjon bennünket azon hosszú aggályos helyzetből, a melynek egyszer más-szor több helyet engedünk, mint a mennyi talán engednünk szabad lett volna. (Éljénz.) Hogy miként szándekezem én a magam gondolatai szerint — mélyen tisztelt uraim és hölgyeim — ezen város birtokosságát, munkáit kivézetni

ezen helyzettől, azt hiszem, hogy ezt a gyümölcseszeti egyesület alap gondolatából kiindulva megmutattam, azon telep felállításával, a mely Ó Nagyméltósága a földmivélsügyi miniszter elvei szerint mintaképen áll előttünk. Ez az az út, a mely általában a legutolsó réteggig kell, hogy hasson. Második nagy feladat, mélyen tisztelt Uraim és Hölgyeim! az itten levő 962 iparos család jövőjének biztosítása, a helybeli ipar létezésének, fejlődésének bemutatása. (Éljénz.) Ez leheteti csak az ut és alkalom arra, hogy először önmagunk győződjünk meg arról, a mink van, hogy Önök bemutassák, hogy mit tudnak és a nagy érdemű közönséghez fordulva kérjük, hogy emeljen váusorompot minden ház elé, hogy ne engedje be azt a mi nálunk is jó és helyes, és az ilyet csak innen szerezzük be. (Éljénz.) Ilyen öntudatos, ilyen határozott, ilyen áldozatkész működésben, ha Önök engem, Önöket pedig a városi hatóság támogatja (Éljénz) akkor azt hiszem beteljesül az, a mit mondtunk és mindennap százszor kell mondanunk: Segíts magadon és megsegít az Isten. (Éljénz tetszés.) Ne másban, hanem bennünk legyen meg az erély és tudat, hogy mi magunk is segíteni tudunk és akarunk is magunkon.

Mélyen tisztelt Uraim és Hölgyeim!
Szerencsésebb időben ezen ténnyedéssel nem léphettünk fel, mint most, a midőn az egész magyar társadalmat azon alap gondolat hatja át, hogy igenis a hazai ipar fejlesztésével igyekeznünk kell a közreműködést biztosítani, hogy az iparos családjaiban becsülettel munkálkodván értelemmel és ügyes kézzel meghódítsa első sorban otthonát, ha kell a környéket, az országot és azon árukkal a melyek még tökéletesebbek esetleg a külföldet is. Ez az én hitvallásom és e tekintetben az, ki az én hitemre akar térni ebben a városban, az fogadja el ezen alaptételeket, jöjjön velem vagy jelölje ki az utat nekem és én mindenkor a legnagyobb készséggel fogom a városi hatósággal egyetemben az Önök buzgó odaadását támogatni.

Jól mondta a polgármester úr Ó Nagysága, Jobb és megfelelőbb helyet nem választhatunk volna. Majdnem a kényszer hozott ide bennünket és ime milyen szépen társulnak itt azon alap gondolatok, melyek ezen intézet létezését biztosítják: a magyar kultura terjesztése, a hazafias érzelmek biztosítása, a gondolatoknak, melyeket itt a növedéskébe plántálnak a gondos tanárok, szerte vitele ez ezel a magyar nép intelligentiájának növelése, a haza összes erejének biztosítása.

Hát mi mit akarunk, mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim? Mi az ipar intelligentiájának bemutatásával akarjuk meghódítani első sorban a bajaiakat, a környéket és vele tiszteletet szerelni, egyuttal az egész magyar nemzetnek. (Éljénz.) Kiállottunk a versenytérre mélyen tisztelt Uraim, itt vagyunk, elértük azt, a minek alapvető gondolatját megvetettük 1899. apr. 17-én a midőn az Önök egyetértő lelkes elhatározása azon gondolatot termékenynyé tette, hogy mi itt helyi iparkiallítást rendezzünk, azon czélból, hogy megismertessük, mit kell itt ennek következésében tennünk az esetleges abusosok megszüntetésére és hogy itt is megmutassuk a közönségnek, hogy itt is megkaphatják azt, a mit eddig másutt vásárolt. (Zúgó eljénz.)

Mélyen tisztelt Közönség! Ez azon alap gondolat, ez azon mustárgam, melyből egy terebélyes fa nőtt. És ha megfogjuk nézni az Önök becsületes munkájának és értelmének gyümölcsseit, úgy valamennyien gyönyörködni fogunk azokban, Önökben az önbizalom nagyra fog növekedni, látni fogja a közönség, hogy ezen törekvésük nem czéletalan, hanem a felbuzdulásnak üdvös eredménye, a mit mi kölesönös jóakarattal zászlónkra tűztünk. Kívánatos az is, hogy Önök kereskedő urak is legyenek szivesek üzletükben helyet adni a magyar ipar termékeinek és ugyanakkor megtevéen kötelességeiket idézve elő azt, hogy az iparosok árui tökéletesebben lévén előállítva, olcsóbbak és tökéletesebbek legyenek és ezáltal idéznek elő azt, hogy iparosaink műhelyből előbb egységes műhelyek, utóbb gyárak is keletkezhessenek. Meg akartuk kapni az irányt, hogy miképen fogjunk a helybeli ipar kifejlesztéséhez, hogy megtudjuk, tulajdonképen mink van és a tanulságból lássuk, mit kell tökéletesi.

tenünk, fejlesztienünk társulási szövetezetek, pl. állandó iparcsarnokok felállításával oda törekednünk, hogy mindazokat, a miket tiszta szívből kívánunk, és a mi az Önök és családjuk jövőjének biztosítására szükséges, el is érhesünk.

Mélyen tisztelt Uraim és Hölgyeim! on és a mélyen tisztelt iparos urak, nem cifraszagot csináltunk, nem díszl, hanem a becsületes munkának realis eredményét mutatjuk be, a melyek azt hiszem Önöket valamennyiöket elismerésre fogják indítani. Mi nem akarunk egyebet, mint azt, hogy igazságos bíralatban reszsothessenek és ha megérdemljük, akkor nemcsak itt, hanem ország-világ előtt is igazoljanak bennünket, hogy ezen törekvésünk helyes, igaz, becsületes és első sorban hazafias is. (Élénk tetszés.) Ezeket melyen tisztelt Uraim előre becsátva, a midőn tiszta szívből kívánom es kerem, hogy a mindenható jó Isten az Önök munkájára áldását a jövőben is árasztja, hogy azon oktatás, a melyben reszesülünk, mindannyiunknak tanulságul szolgálhasson és tetterönket buzdítsa, a helyi iparkiallítás ezennel megnyitottnak nyilvánítom. (Zúgó éljenzés.)

A nagy tetszéssel fogadott főispáni beszéd után az ipartestületi dalárda Wilhelm Károly karnagy vezetése alatt elénekelte „Jeligéjét és a Szózatot”, melynek elhangzása után az egész társaság elindult a kiállítás megtekintésére, gyönyörködve a szebbnél-szebb kiállítási tárgyakban és tetszésének hangos kifejezést adva.

L—l.

Séta a kiállításban.

Ami után több mint esztendeje vágyó-dunk, az ime készen várja a nagyközönséget és a szakszerű bírót, hogy mondjon róla véleményét. Városunk iparkiallítása, amelynek érdekében felfelé és lefelé minden tényező érdeklődését felkelteni igyekeztünk, a kívánt napra teljes pompájában ragyog előttünk és büszkén valljuk a művet, mint egészet, de annak részleteit is a magunkénak, bajainak, mert nem kell vele restelkedni. Talán van itt-ott egy-egy tárgy, amelynek formája a jó izlés ellen vét, de azon is látszik, hogy készítője annyi fáradsággal szebbet is alkothatt volna. Az általános benyomás meglepően szép. Tartózkodás nélkül kijelenthetjük, hogy szebb, mint amilyenek képzeltük. Bar tudtuk, hogy iparosaink a finom munkák elkészítéséhez is értenek, mégis tartottunk tőle, hogy kevés tárgyat rendelnek náluk és megrendelés nélkül nem szívesen vállalnak ily nagy anyagi kockázatot. Örömmel látjuk, hogy csalódtunk, kellemesen csalódtunk. Minden iparosunk sokat, erején felül sokat költött kiállítási tárgyaira a jó reménység fejében, hogy fáradozása nem leszen hiabavaló. Kívánjuk is nekik, hogy várakozásaikban, reményeikben meg ne csalatkozzanak.

Most, midőn módunkban van a művet megbámulni, illik, hogy névszerint is föl-említsük azokat, akiknek buzgósa a művet létrehozta, mert nélkülük aligha volna módunk benne gyönyörködni. Első sorban hadd említsük városunk főispánját, mélt. *Schmausz Endre* és városunk polgármesterét *Dr. Hegedűs Aladár* urakat, akik a kormány erkölcsi és anyagi támogatását nekünk megszerezték. Óriási munkát végeztek együttesen *Kulinyi Zsigmond* a szegedi kereskedelmi- és iparkamra titkára, a ki kitűnő izléssel és nagy gyakorlatával a rendezés munkáját megosztotta *Weisz Nándor* tanácsnokkal, aki hetek óta hajnaltól estig a kiállítási területen orgoskodott. Hatalmas munkát végzett *Willmann János* városi mérnök, aki a toldalék épületeket tervezte és a díszítési munkákat végezte. Meg kell emlékezni a tanítóképző igazgatójáról *Scherer Sándorról*, aki a legszeretreméltóbban bocsátotta rendelkezésre a helyiségeket. Végül illik megemlékezni *Mikolits Ignác*ról, az ipartestület tavalyi elnökéről, aki iparos körökben a kiállítási legbuzgóbb propagálója, a hivatalos körök odaadó munkatársa volt.

Iparkiallításunk, amint már eléggé ismeretes az állami tanítóképző épületében, még pedig úgy földszinten, mint az emeleten az egész balszárnyat elfoglalja; az udvaron szabadon is állnak kiállítási tárgyak, azonkívül a tornaacsarnok és 3 toldalék-épület is bővelkedik kiállítási objektumokban. És mégis, ha a rendezésnek van hibája, úgy

ez talán csak az, hogy kevés a hely. Erről azonban senki sem tehet. A körülmények hozták úgy magukkal. Egyrészt az a tény, hogy kellő nagyságú favazas épület emeléséhez hiányzott a pénz, másrésztől váratlanul oly nagy tömegű kiállítási tárgy érkezett, hogy a hely szűkké vált. Azonban mindennek dacára mindenütt segítettek — a lehetőség szerint — a nehézségeken és a csoportosítás sehohsem bántó, sőt ellenkezőleg igen kellemes.

Most, hogy általánosan ismertettük első iparkiallításunkat, induljunk sétára a kiállítás területén és nézzünk körül, ki mit állított ki, megjegyezvén, hogy a főlemlítendő nevéken felül kétségen kívül vannak számosan, akik főlemlítésre méltó dolgokat produkáltak, de az első séta alkalmából szembe nem tűntek. Úgy lehet, hogy más alkalommal még ezekre is rátérünk.

A kiállítási kapu előtt hatalmas diadal-kapu emelkedik, melyről jobbra és balra jégváltó házikók vannak. Az egész *Szingen Károly* ácsmester műve, aki feladatát igen jól oldotta meg. A földszinti folyosón legelőbb is az *iparos tanonciskola* rajzai tűnnek fel részben tokokban, részben a falra szögezve. A sok közül felemlítjük *Csefa Károly* és *Klászán A.* igen szép rajzait. Az első teremben a *technologiai iparmúzeum* szerszámai láthatók. Mindmégannyi a kisipar szolgálatában állnak és *Horváth Dezső* művezető szívesen mutatja be működésüket az érdeklődőknek. Mellette *Eckert Gyula* művirág készítő izléses fülkéje van, oltárt ábrázol, melynek központja Petőfi szobra. E fülkénél naponta friss rózsákat árusítanak. Eckert mellett a butor ipar kezdődik, még pedig öt asztalos. (Kapots, Balázs, Hechtl, Varga, Kinstler) kisebb kiállítása, csupa csinos, izléses darabok. A következő két terem szintén a butor iparé, amely igen gazdag. Gyönyörű szép *Manhold Gyula* leány-hálószobája, melyen a mázoló munkát *Köbling János*, a kárpitos munkát *Rubinstein Lipót*, a fehérnemű készítését *Mayer Farkasné* (Spitzer Emilia) végezte gyönyörűen. Nem kevésbé szép *Schultz István* hálószobája és *özv. Barna Albertné* szalónja. Ugyancsak e teremben vannak fényképszeink, akik kitétek magukért, valamint itt van a *Pendl Flórián* órás czég üzletvezetőjének *Rude Ignác*nak egy inga órája inga nélkül, melyben az óra egész szerkezete végzi az ingó mozgást. Nagy stíliú kiállítást rendezett *Bernhardt István-féle* czég (szalón, ebédlő- és hálószoba, egyik szebb, mint a másik) és *Inczédy Béla*, aki szintén három szobát rendezett be. Csinos *Topál Flórián* fehér hálószobája is. A folyosó egy kis részén *Utry Lajos* asztalos szép paraszt-szobát állított ki. Az emeleti első terem a nálunk kiválóan gazdag takács-ipar foglalta le. Első helyen *Ackermann és Piry*, akik smyrna-szőnyegtel és asztalneműeket szövő két-szövőszéket is állítottak ki, amelyek működni is fognak. Kiállított smyrna-szőnyegük meglepő. Ezután a kötél verők és szíjgyártók kiállítása következik szép munkákkal. Mellettük óriási termel foglalnak el a női kézimunkák, cipészek, csizmadiák, papucsosok és fésűsök (Nagel József csinos munkái.) Hogy Baja város hölgyei gyönyörű kézimunkákat csinálnak, azt jól tudjuk és régen látjuk. Itt azonban a szokottnál is jobban kitétek magukért a bajai hölgyek, akik közül néhánynak nevét hadd soroljuk föl úgy, amint nagyjában eszünkbe jutnak. *Scherer Sándorné*, *Horvánszky Lászlóné*, *Dr. Lemberger Arméné*, *Weisz Adolfné*, *Reich Judith*, *Krahn Irén*, *Nagel Böske*, *Bartsch Jolán*, *Weress Ilona*, *Ladányi Olga*, *Wzentek Irén*, *Spitzer Ella*, *Szigrist Margit* és *Berndorfer Ede* czég. Utolsónak hagyjuk, bár, éppen nem utolsó a *bajai özv. polg. leányiskola* nagy csoportos kiállítását, melyre büszke lehet úgy a tanító testület, mint a fentartó hitközség. Sajnálattal nélkülözzük itt a helybeli zárda-iskolát, ahol tudjuk, hogy igen szép kézimunkák készülnek. Új hatalmas terembe lépünk, melyet egészen elfoglaltak a magyar-, német- és szürszabók, női szabók, szűsők, könyvkötő és nyom-

dászok, divatárusok, fodrászok és fodrásznők, ruhafestők és kalaposok. Változatos képről a szemlélő elé. A magyar és német szabók szép ruhái mellett cifra és fekete szűrők, nagy állatbőr-szőnyegek, főltte izléses női ruhák, remek nyomdai munkák mind arról lesznek tanúságok, hogy van Baján ipar, csak legyen, aki támogatja. A következő teremben a helyi gyáripar állít ki: A két szeszgyár, az ecet- és pálinka gyárak (Pollák Jakab fia és Fleischmann B. és fia) csodavízgyárosok, molnárók és mézes kalácsosok izléses gyűjteményekkel. Az utolsó terem a cserépkályhások foglalják el, akiknél legfőbb a megrendelt és valóban szép kiállítási tárgy. A folyosót elfoglalják a fazekasok legkülönbözőbb tálaikkal, a pékek obligát óriási czipóikkal, kilijekkel, a látszerészek, fésűsök, késesek és végül az *állami tanítóképző* slójd műhelye a fafaragás legváltozatosabb műveivel.

Ime ilyen a kiállítás vázlatos képe. Vázlatos, mert sok szép dologról meg nem emlékezhetünk, hisz' helyünk is alig van és a szíves olvasó kíváncsiságát sem akarjuk egészen kielégíteni mert azt óhajtjuk, hogy nézzék is meg a kiállítást minél többen és többször és tanulják meg azt, hogy nem szükséges bevasárlás czéljából idegenbe menni, emikor Baján minden kapható.

L—l.

A bankett.

Az a lelkes, emelkedett hangulat, mely a mai iparkiallítás megnyitásának ünnepegeit minden ízében jellemezte és azt valóságos örömnappá avatta városunk összes polgárságára nézve, volt a Casinó helyiségében rendezett társas ebédnek is kiemelkedő signaturája. Képviselve volt azon városunk színe-java és számosan iparoságunk köréből. Ott voltak: A kiállítás védnöke, *Schmausz Endre* főispán, a kiállítás elnöke, *Dr. Hegedűs Aladár*, az orsz. iparegylet képviseletében *Gelléri Mór*, a szegedi kereskedelmi és iparkamara részéről *Szarvady Lajos* elnök, *Weimer Miksa* osztályelnök és *Kulinyi Zsigmond* titkar, továbbá *Czirfusz Ferencz* kir. tanácsos, nyug. tanfelügyelő, a fővárosi sajtó képviseletében *Berenyi* hirlapíró, városunk notabilitásai közül: *Vojnich Dániel* apát-plébános, *petői Szutrély Lipót* takarékpénztári igazgató, *Fölker Gusztáv* főgygym. igazgató, stb. és a helyben állomásozó honvédluszar osztály tisztikara.

A felköszöntők sorát a főispán kezdette meg, ki ismert ekesszólásával dícsőségesen uralkodó királyunkra, a legelső magyar emberre emelte poharát, mely felköszöntőt a közönség hódolata jeléül álva hallgatott végig. Őt követte *Dr. Hegedűs Aladár*, ki lelkes eljenzésektől felbeszakított pohárköszöntőjében a főispánt ellette, *Seherer Sándor* kézzel igazgató *Hegedűs Sándor* m. kir. kereskedelemügyi és *Wlassics Gyula* valóságos közoktatásügyi miniszterekre mondott felköszöntőt. *Dr. Ladányi Mór* a vendégekre, *Vojnich Dániel* apát plébános a bajai iparosokra, *Somogyi Emil* *Dr. Hegedűs Aladár* polgármesterre és a rendező bizottságra, *Hanak Géza* iparos *Weisz Nándor* tanácsnokra, *Heller Richárd* isk. igazgató a sajtó képviselőire, *Gelléri Mór* Baja városára, *Kulinyi Zsigmond* a főispánra, mint az állandó vásáresarnok eszméjének megpendítőjére, *Berenyi* hirlapíró a bajai iparosokra, *Mihálicska tenár* a hölgyekre, *Evetovics János* káplán humoros felköszöntőben a város anyagi és szellemi képviselőire, *Czernay Imre* ipart. elnök a főispánra és a végrehajtó bizottságra, *Bodrogi Gyula* a bajai iparosokra (felpanaszolva hogy városunk közönsége még fehéreműjét is Bécsben mosatja, mire a szellemes közbenzólásról ismeretes *Gelléri* közbekiall „sok a szennyes“). *Erdélyi Gyula* a volt tanárára *Czirfusz Ferencz*re, *Czirfusz Ferencz* érdekes reminiszcentiákat felelevenítve Baja város hajdanta virágozó kereskedelméből Baja városára, *Schmausz* főispán, buzgó közreműködését igyerve az állandó iparcsarnok létrehozásában *Kulinyi Zsigmond*ra, *Bodrogi Gyula* a főispánra, *Dr. Ladányi Mór* a magyar kormányra, *Mikolits Ignác* *Hegedűs Sándorné* Ó Nagyméltóságára, mint a honi ipar lelkes pártolójára emelték poharukat, *Fölker Gusztáv* főgygym. igazgató lelkesen fogadott indítványára a bankett süngönyileg üdvözölte *Hegedűs Sándor* kereskedelemügyi minisztert.

D. u. 5 óra felé volt az asztaltöltés a kiválóan szépen sikerült társas ebédnek.

Kiállításunk látogatottsága. A mai első napon élénk világ volt kiállításunk területén. Az állandó- és tiszteletjegyeken kívül 1100 drb. jegyet váltottak a pénztárnál. Reméljük, hogy a látogatottság nem fog esökkenni.